

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาคการเกษตรเป็นภาคที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เพราะสิ่งที่จำเป็นและสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ นั่นคือ ความต้องการปัจจัย 4 ซึ่งได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค โดยสิ่งเหล่านี้มาจากผลผลิตทางการเกษตรแทบทั้งสิ้น และในปัจจุบันจำนวนของประชากรนั้นได้มีปริมาณมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะมีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น โดยการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรนั้น ส่งผลให้เกิดความต้องการด้านปัจจัย 4 เพิ่มขึ้นตามไปด้วย ภาคการเกษตรจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการผลิตผลผลิตทางการเกษตร อันซึ่งจะก่อให้เกิดปัจจัย 4 ให้มีทั้งคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของประชากรที่เพิ่มขึ้นตามมาด้วย อันจะเป็นการส่งผลให้ทรัพยากรมนุษย์มีคุณภาพชีวิตที่ดี และส่งผลให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้านต่อไป

ในปี พ.ศ.2539 รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้พิจารณาเห็นความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลภาคการเกษตร ดังนั้นจึงได้จัดทำโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตขึ้น เพื่อจัดการศึกษาวิชาชีพเกษตรให้กับนักเรียนซึ่งเป็นบุตรหลานเกษตรกรที่ด้อยโอกาสในชนบท ได้เรียนในระบบโรงเรียน 12 ปี อย่างต่อเนื่อง โดยรับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สพช.) และโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป ได้เข้าเรียนวิชาชีพเกษตรหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเกษตรศาสตร์ ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยได้รับการยกเว้นค่าเล่าเรียนตลอดหลักสูตรเป็นเวลา 3 ปี มีการจัดที่พักให้อยู่ฟรี และให้นักเรียนทุกคนจัดทำโครงการเกษตร อันเป็นการเรียนด้วยการปฏิบัติจริง สร้างทักษะและประสบการณ์ในการทำอาชีพเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น นำผลผลิตทางการเกษตรที่ได้มาประกอบอาหารเพื่อยังชีพและเพื่อสร้างรายได้ระหว่างเรียนด้วย (กรณีการ์, 2546)

การดำเนินงานจัดการเรียนการสอนตามโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมุ่งหวังให้นักเรียนที่ผ่านการศึกษาดังโครงการนี้ เป็นผู้มีความสุขพลานามัยดีทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นผู้มีความสามารถในการคิด ใฝ่รู้ และแสวงหาความรู้ รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ เสียสละและอดทน ทำงานเป็นหมู่คณะได้ ที่สำคัญมีความรู้และทักษะในวิชาชีพที่จะสามารถประกอบ

อาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนากำลังคนในภาคการเกษตรให้ได้รับการพัฒนาที่สูงขึ้น สามารถนำเอาเทคโนโลยีที่ได้จากการเรียนไปใช้ในการพัฒนางานอาชีพเป็นผู้นำในการประกอบอาชีพ และถ่ายทอดความรู้ และเทคโนโลยีสู่เกษตรกรในท้องถิ่นได้ อีกทั้งยังช่วยสร้างกำลังคนระดับฝีมือ ซึ่งเป็นการพัฒนาแรงงานอาชีพเกษตรกรรมที่มีคุณภาพในอนาคต โดยการดำเนินงานโครงการดังกล่าว ได้เปิดรับนักศึกษาเข้าเรียนในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตามโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตตั้งแต่ปี 2539 จำนวน 45 วิทยาลัย (กองวิจัยทางการศึกษา, 2542)

ในปัจจุบัน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ซึ่งประกอบด้วย 8 จังหวัด ซึ่งในจังหวัดเหล่านี้ เป็นที่ตั้งของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จำนวน 6 จังหวัด ได้แก่ ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ยโสธร โดยเริ่มดำเนินการรับนักศึกษาเพื่อเข้าเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2539 และในปีการศึกษา 2547 มีจำนวนนักศึกษาในโครงการรวมทั้งสิ้น 2,645 คน

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี พร้อมทั้งศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต ซึ่งในการวิจัยดังกล่าว จะได้เป็นข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการหาวิธีการสนับสนุนโครงการนี้ต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้มีการกระจายการศึกษาในสาขาเกษตรศาสตร์ในส่วนภูมิภาคได้อย่างมีคุณภาพและอย่างทั่วถึง ทั้งยังจะเป็นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในภาคการเกษตรให้มีคุณภาพ และส่งผลให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้านต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
3. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลไปใช้เพื่อเป็นแนวทางดำเนินงาน โครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่างและในเขตอื่นๆ ต่อไป

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้ เพศ อายุ คะแนนเฉลี่ยในระดับ ม.ต้น จำนวนบุตร ของบิดา-มารดา อาชีพผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยต่อปีของครอบครัว จำนวนแรงงานภาคเกษตรในครอบครัว การรับรู้ข่าวสารการรับสมัครมีความสัมพันธ์กับระดับการตัดสินใจของนักศึกษาในการเข้าศึกษา ต่อในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตทั้งในด้านแรงจูงใจในการเข้าศึกษา และด้านความคาดหวังในการเข้าศึกษาของนักศึกษาวินิจฉัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

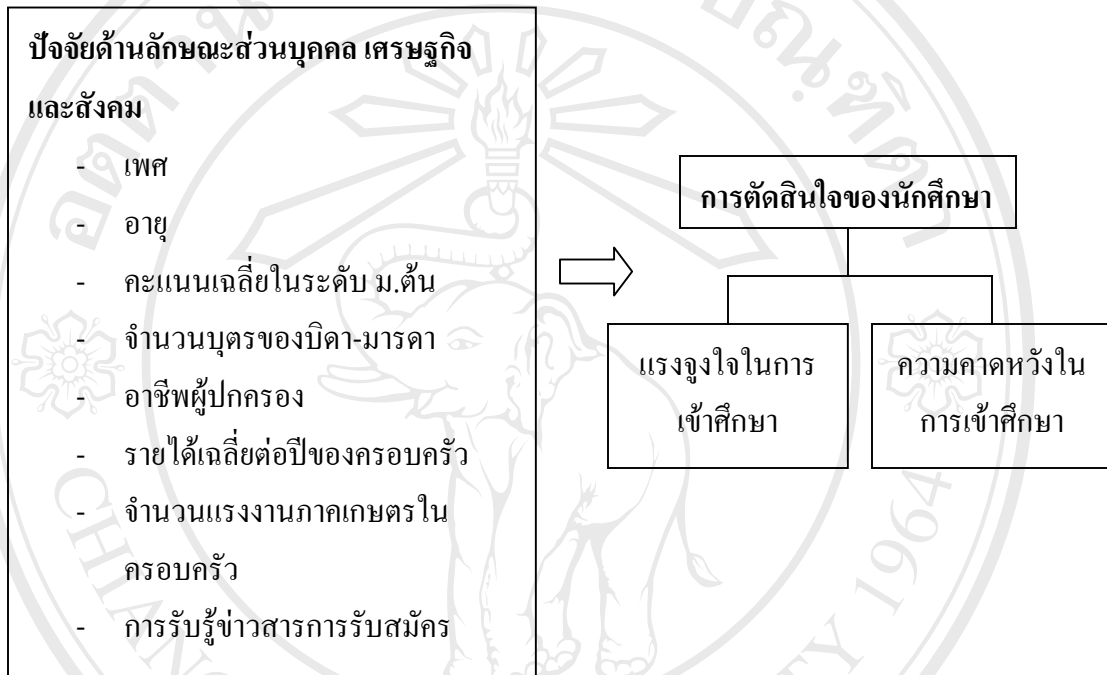
ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการศึกษถึงการตัดสินใจของนักศึกษาในการเข้าศึกษาต่อในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตทั้งในด้านแรงจูงใจในการเข้าศึกษา และด้านความคาดหวังในการเข้าศึกษาของนักศึกษาวินิจฉัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จำนวน 6 แห่ง โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ
(Independent Variable)

ตัวแปรตาม
(dependent Variable)

นิยามศัพท์

การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการทางเลือกเข้าศึกษาในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาถึงสิ่งที่ส่งผลให้เกิดกระบวนการทางเลือก 2 ด้าน คือ

1. แรงจูงใจในการเข้าศึกษา
2. ความคาดหวังในการเข้าศึกษา

การศึกษาต่อ หมายถึง การเข้าเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาเกษตรศาสตร์ ในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

โครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต หมายถึง โครงการจัดการศึกษาวิชาชีพเกษตรที่จัดให้กับบุตรหลานผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้ามาศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาเกษตรศาสตร์ ภายในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง หมายถึง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มี 6 แห่ง คือ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยภูมิ

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่ศึกษาในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต ปีการศึกษา 2547 ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ทั้งหมด 2,645 คน

แรงจูงใจ หมายถึง สภาวะที่ก่อให้เกิดการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต

ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความมุ่งหวังที่จะได้รับจากการตัดสินใจเข้าศึกษาในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต

เพศ หมายถึง เพศชายหรือหญิงของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ หมายถึง จำนวนอายุของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามโดยนับเป็นจำนวนปีเต็ม

จำนวนบุตรของบิดา-มารดา หมายถึง จำนวนบุตรของบิดา-มารดาของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง กิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้หลักของผู้ปกครอง

รายได้เฉลี่ยต่อปีของครอบครัว หมายถึง รายได้ต่างๆ ของครอบครัวทั้งจากการทำการเกษตรและนอกภาคเกษตร โดยคิดเป็นรายปี

จำนวนแรงงานภาคเกษตรในครอบครัว หมายถึง จำนวนผู้ใช้แรงงานในภาคการเกษตรเพื่อให้เกิดรายได้ภายในครอบครัว

การรับรู้ข่าวสารการรับสมัคร หมายถึง แนวทางหรือวิธีการที่นักศึกษาได้รับรู้ข่าวสารการเข้าศึกษาในโครงการฯ นี้